

Dr. habil, Révész Emese PhD
revesz.emese{kukac}mke.hu

REALIZMUS/OK.

Realista képi törekvések a művészettörténetben a biedermeier-től a kortárs művészetig

A 19-20. századi különféle realista törekvések összefüggései, olvasatai és hatásai a kortárs realista képi ábrázolások státuszára. A realizmus igen sok réttű, koronként eltérő felhangú, hol progresszív, hol kifejezetten konzervatív stílustörekvés, amelyre a kortárs diskurzus hol direkt módon, hol közvetve ironikusan vagy a történeti formákat parafrázálva reflektál. Művészettörténeti fogalma képlékeny, az aktuális felfogás szerint nem mint stílusirány, inkább a jelen valóságához való tudatos viszonyként definiálható. A 19. század kontextusában a biedermeiertől a impresszionizmusig a realizmus különböző árnyalatai jelentek meg. A századvégen a realizmus és a naturalizmus több féle ágra szakadt, egyik fő csapásiránya a jelenhez kötődő, társadalomkritikus hangnemet vett fel (pl. Courbet, belga naturalizmus), míg a másik a fotóval versenyezve és a mozit megelőlegezve a vizuális hatáskeltés és tömegszórakoztatás irányába mozdult el (szalonfestészet). A 20. század elején, a két háború között realizmusok gazdag spektruma bontakozott ki, egyik szélen a bal oldali társadalomkritikus német Neue Sachlichkeit irányával, a másikon a politikai rezsimek manipulatív „kincstári optimizmusával”. Az 1945 utáni művészetben a realista látásmód vagy mediálisan kötött, konceptuális alapállás (fotorealizmus), vagy társadalmilag elkötelezett szociális realizmus, vagy szürrealis töltetű mágikus realizmus. Jelenléte a kortárs szcénában diszkurzív, történetileg reflektív magatartást feltételez. Éppen ezért lehet hasznos tisztázni a hasonló törekvések művészettörténeti jelentésrétegeit.

1063 Budapest, Kmety u. 27. Feszty-ház
<http://www.mke.hu/dla/doktoriiskola.php>
Telefon: +36 1 354 1643
dla@mke.hu